

Sygn. akt II CSK 617/16

POSTANOWIENIE

Dnia 28 marca 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Karol Weitz

w sprawie z wniosku E. Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w K.
przy uczestnictwie M. S.

o ustanowienie służebności przesyłu,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 28 marca 2017 r.,

na skutek skargi kasacyjnej wnioskodawczynie

od postanowienia Sądu Okręgowego w Ł.

z dnia 25 kwietnia 2016 r., sygn. akt III Ca (...),

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

Cel wymagania przewidzianego w art. 398⁴ § 2 k.p.c. może być wobec tego osiągnięty tylko przez powołanie i uzasadnienie istnienia przesłanek o charakterze publicznoprawnym, które będą mogły stanowić podstawę oceny skargi kasacyjnej pod kątem przyjęcia jej do rozpoznania. Na tych jedynie przesłankach Sąd Najwyższy może oprzeć rozstrzygnięcie w kwestii przyjęcia bądź odmowy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

W niniejszej sprawie nie zachodzą przesłanki przyjęcia do rozpoznania skargi kasacyjnej od postanowienia Sądu Okręgowego w Ł. z dnia 25 kwietnia 2016 r. Wnosząc o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżąca powołała się na jej oczywistą zasadność, a także na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego oraz potrzeby wykładni przepisów prawa budzących wątpliwości i wywołujących rozbieżności w orzecznictwie.

Po pierwsze, jak zostało wyjaśnione w judykaturze Sądu Najwyższego, przesłanka oczywistej zasadności oznacza, że dla przeciętnego prawnika podstawy wskazane w skardze *prima facie* zasługują na uwzględnienie. Sytuacja taka w szczególności istnieje wtedy, gdy bez wątpienia wystąpiły uchybienia, na które powołuje się skarżący, lub gdy jest pewne, że miały one wpływ na treść zaskarżonego orzeczenia albo podniesione zarzuty oczywiście uzasadniają wniesiony środek zaskarżenia. Pamiętać przy tym trzeba, że oczywiste jest to, co jest widoczne bez potrzeby głębszej analizy, czy przeprowadzenia dłuższych badań lub dociekań. Skarżący musi zatem wykazać, że wyrok zapadł z oczywistym, rażącym naruszeniem przepisów prawa lub podstawowych zasad obowiązujących w praworządnym państwie, widocznym na pierwszy rzut oka, bez konieczności przeprowadzenia bardziej szczegółowej analizy (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 18 czerwca 2008 r., III CSK 110/08, nie publ.). Bliższa analiza uzasadnienia wniosku o przyjęcie do rozpoznania skargi kasacyjnej nie pozwala przyjąć, by była ona – w powyższym rozumieniu – oczywiście uzasadniona.

Po drugie, w sprawie nie doszło także do spełnienia przesłanek z art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 2 k.p.c. Skarżąca łączy je z jedną kwestią – możliwością określenia wynagrodzenia za ustanowienie służebności przesyłu jako świadczenia okresowego, nie zaś wyłącznie jednorazowego. Zgodnie z utrwalonym poglądem orzecznictwa, przedstawienie okoliczności uzasadniających rozpoznanie skargi kasacyjnej ze względu na przesłankę istotnego zagadnienia prawnego polega na sformułowaniu tego zagadnienia i wskazaniu argumentów, które prowadzą do rozbieżnych ocen. Musi przy tym chodzić o zagadnienie nowe, dotychczas nierozpatrywane w judykaturze, które zarazem ma znaczenie dla rozpoznania wniesionej skargi kasacyjnej (por. postanowienia z dnia 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002, nr 1, poz. 11 i z dnia 11 stycznia 2002 r., III CKN 570/01,

OSNC 2002, nr 12, poz. 151). Równocześnie, w myśl utrwalonego poglądu judykatury, potrzeba wykładni przepisów prawa budzących wątpliwości i wywołujących rozbieżności w orzecznictwie (art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c.) oznacza sytuację, w której w sprawie występuje kwestia o niejasnym charakterze, będąca źródłem istotnych wątpliwości lub różnic zdań w orzecznictwie (tak Sąd Najwyższy w postanowieniach: z dnia 26 czerwca 2015 r., III CSK 77/15, nie publ. oraz z dnia 20 listopada 2015 r., III CSK 269/15, nie publ.).

Kwestia wskazana przez skarżącego nie odpowiada żadnej z tych przesłanek. Problem postaci wynagrodzenia za ustanowienie służebności – w tym służebności przesyłu – był już wielokrotnie przedmiotem wyjaśnień w orzecznictwie Sądu Najwyższego. Przeważa w nim pogląd o możliwości ustanowienia wynagrodzenia zarówno jako świadczenia jednorazowego, jak i okresowego. Pogląd taki został wyrażony przez Sąd Najwyższy m.in. na gruncie służebności drogi koniecznej (w postanowieniu z dnia 17 stycznia 1969 r., III CRN 379/68, OSNC 1969, nr 12, poz. 223) i służebności przesyłu (m.in. w postanowieniach: z dnia 5 kwietnia 2012 r., II CSK 401/11, nie publ., z dnia 20 września 2012 r., IV CSK 56/12, nie publ. i z dnia 27 lutego 2013 r., IV CSK 440/12, nie publ.). W orzecznictwie podkreśla się przy tym, że o sposobie ukształtowania wynagrodzenia powinny przesądzać konkretne okoliczności, w których dochodzi do ustanowienia służebności (tak Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 8 kwietnia 2012 r., V CSK 190/11, nie publ.). Z pozoru odmienne stanowisko zostało zajęte przez Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 8 lutego 2013 r. (IV CK 317/12, nie publ.), w którym mowa jedynie o wynagrodzeniu płatnym jednorazowo. Kontekst tej wypowiedzi – a zwłaszcza zakres zarzutów kasacyjnych rozpoznawanych w sprawie – nie wskazuje jednak, by Sąd Najwyższy zakwestionował w niej możliwość ustanowienia wynagrodzenia w sposób okresowy.

Na tle dotychczasowego orzecznictwa nie można więc stwierdzić, by kwestia określenia wynagrodzenia za ustanowienie służebności przesyłu w postaci świadczenia jednorazowego bądź okresowego wymagała dalszych wyjaśnień Sądu Najwyższego. Ogólne ramy tego problemu zostały już określone w dotychczasowej judykaturze, ostateczny zaś wybór sposobu, w jaki zostanie ukształtowane świadczenie, jest uzależniony od oceny sądu, na gruncie konkretnych okoliczności

faktycznych. W konsekwencji, kwestia ta nie spełnia wymagań żadnej z obu przesłanek przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, na które powołała się skarżąca.

Z tych względów należało odmówić przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 2 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c.).

aj